

"Najstnica" Ana Desetnica

Priljubljeni 11. mednarodni festival uličnega gledališča bo potekal v Ljubljani od 3. do 6. julija in že tradicionalno tudi na mariborskem festivalu Lent od 7. do 12. julija

UROŠ SMASEK

Oživljanje javnega prostora in prizadevanje za njegovo javno ohranitev izpostavljajo kot eno letošnjih vodil svojega festivalskega delovanja neutrudni organizatorji priljubljenega mednarodnega festivala uličnega gledališča Ana Desetnica na čelu z neuničljivim Gorom Osojnikom, sicer pomembnim članom legendarnega uličnega Gledališča Ane Monro, ki je seveda tudi uradni festivalski organizator.

Ano Desetnico so letos spravili že do "najstništva", tokratno prvo "najstniško", se pravi, 11. izvedbo od 3. do 6. julija pa so se skladno z omenjenim vodilom oživljanja in ohranjanja javnega prostora odločili postaviti čimbolj v mestno središče, ki je od še ne davnega dobrodošlo zaprto za promet. Tako bo veliko prireditev tudi na osrednjem Prešernovem trgu in sosednjem Tromostovju ali na bližnji Wolfovi ulici. Festivalski program pa so po besedah Osojnika zasnovali skladno s svojimi opažanji, da se za ulične nastope v zadnjem času odloča vse več plesnih ali tudi cirkuških ustvarjalcev.

Otvoritveni festivalski nastop bo že tradicionalno pripadel Gledališču Ane Monro s predstavo Zlati osel (3. julija ob 18. uri v Valvasorjevem parku). V programu, po napovedih obsegajočem 86 dogodkov od jutra do večera, pa Osojnik najprej opozarja na uradni otvoritveni spektakel Time Out v izvedbi nemškega gledališča Antagon (3. julija ob 22.15 na ploščadi pri Cankarjevem domu). Uprizoritev naj bi bila tako imenovana multimedijška paša za oči in ušesa, z okoli 14 nastopajočimi umetniki na hoduljah, ki so se predtem predstavili že v Mariboru na mednarodnem festivalu Lent.

Kot nadaljnjo večjo uprizoritev izpostavlja Osojnik dobesedno cirkuško predstavo Cirkus pod pravim, četudi razmeroma manjšim cirkuškim šotorom ter v mono izvedbi, se pravi, solističnem nastopu Švicarja Davida Dimitrija (od 3. do 5. julija ob 21. uri in zadnji dan tudi ob 11.30, vse v Argentinskem parku). Dimitri je predvsem vrvohec, toda obvlada tudi mnoge

Ana Desetnica, po ulicah in nad njimi (Tit Košir)

druge akrobacije, med njimi po napovedih izredno kavkaško dresurno jahanje ali pa točko, znamenito naslovljeno Človek - top!

Še posebej opozarja Osojnik na svetovno premiero plesno-multimedijске predstave Kontejner Alhambra (4. in 5. julija ob 22.15 na Prešernovem trgu) v avtorstvu vsestranskega plesnega umetnika Alija Salmija in izvedbi zasedbe Cie Osmosis pod francoskim producentom okriljem ter v koprodukciji belgijskih, španskih in slovenskih izvajalcev ter festivala Ana Desetnica. Kontejner Alhambra je o problematiki beguncev, ki po Osojnikovih besedah privlači Salmija, saj izvira iz Alžirije in dobro pozna problematiko prišlekov v Evropi. Predstava je sicer samosvoja plesna zmes trojic plesalk in plesalcev ter kontejnerjev in vilicarjev! Od domačih izvajalcev sodelujeta po Osojnikovih besedah pevka Eva Hren in plesalka Vita Osojnik. Po mednarodni koprodukciji plati uprizoritve pa je sodelovanje Ane Desetnice pri njej rezultat tega, da so se organizatorji začeli posvečati mednarodnim koprodukcijam in se med drugimi včlanili v koprodukcijsko mrežo Meridians, ki jo finančno podpira EU.

Med domačimi plesnimi ustvarjalci omenja Osojnik tudi Jurija Konjarja s plesnim solom Ulysses (4. julija ob 22. uri v Valvasorjevem parku), med domačimi ustvarjalci nasploh pa, denimo, KD Priden močič s premierno uprizoritvijo Omara (4. julija ob 17.30 in dan zatem ob 18.30, obakrat na ploščadi Ajdovščina). Premiero na festivalu bo imela tudi Šugla (Šola uličnega gledališča) s predstavo Šparcator. Po Osojnikovih besedah je Šugla, ki jo organizirajo od lani, celo prva in edina tovrstna šola za mlade v Evropi ter obeta uličnemu gledališču sveže kri! Možnosti za predstavitev novim, mladim izvajalcem sicer ponuja tretjič po letu 2005 in lani še programski oziroma produkcijski sklop MašinA (Mlada alternativna študirajoča iniciativa nastopa na Ani).

Ana Desetnica je dejansko festival dveh mest, Ljubljane in Maribora, ki ga Osojnik označuje za Anino drugo oko. Ana Desetnica je namreč že tradicionalno del mariborskega mednarodnega festivala Lent (od 7. do 12. julija), sicer pa gostuje z deli programa še v Cerknem, Grosupljem, Kamniku, Kranju, Novi Gorici, Novem mestu in Šoštanju.

Radio za umetnost

ALENKA PIRMAN

V času, ko se naša življenja vedno intenzivneje digitalizirajo, sta se Irena Pivka in Brane Zorman odločila za umetniški projekt začasne analogne radijske postaje, namenjene "procesiranju, razstavljanju, predvajanju in komentiranju sodobne umetnosti". RadioCona je na frekvenci 88,8 MHz (območje Ljubljane z okolico) prvič oddajal že januarja, junijskih štirinajst dni pa so ustvarjalci posvetili avtorskemu pravu.

Avtorja sta zavzela odločno stališče: uveljavljeno uresničevanje obstoječe zakonodaje ovira ali celo onemogoča ustvarjalnost in širjenje umetniških del. RadioCona kolektivnim organizacijam ni želel plačati nadomestila za predvajanje glasbe, proste avtorskih pravic, zaščitene z licenco Creative Commons, ali pa glasbe, ki bi jo radiu avtorji izrecno dovolili predvajati, obenem pa ni želel biti v prekršku. Kaj torej sploh lahko predvaja? Dosledno upoštevanje črke zakona (avtorjema je svetoval Inštitut za intelektualno lastnino) jima je omogočilo svojevrstno subverzijo, ki je proizvedla inovativen program. Ta je bil sestavljen iz govornih oddaj (intervjuji, okrogle mize, pogovori, pravno svetovanje, telovadba), še nepredvajanih zvočnih pokrajaj (obala, domači vrt, Berlin, ulica v Indiji...), 14 še neizdanih zvočnih projektov avtorjev (nečlanov kolektiv), ki so se odzvali na javno vabilo k sooblikovanju programa (odprti termin) in klasične glasbe, proste avtorskih pravic, v izvedbi Slovenske filharmonije, ki ima v lasti izvajalske pravice in tudi pravico do predvajanja posnetkov.

Natančno strukturiran 14-urni program je poslušalce prikoval pred radijske sprejemnike s svojo dvojnostjo: osredotočene govorne oddaje, v katerih so o neurejenih razmerah odkrito spregovorili pravniki, umetniki, založniki, distributerji idr., je postavil ob bok zahtevnemu zvočnemu materialu in duhovitim intervencijam (npr. živo predvajanje nevihte za Bežigradom). Radio je sestopil tudi na ulice, saj so sodobni plesalci redne jutranje pretege (po vzoru nekdanje jutranje telovadbe na nacionalnem radiu) izvajali simultano v studiu in na izbranih lokacijah v

RadioCona kolektivnim organizacijam ni želel plačati nadomestila za predvajanje glasbe.

Na dan državnosti si je radio privoščil poetičen državljanski komentar in 14 ur v živo oddajal tišino

centru mesta, s pomočjo Radia študent pa so program lahko prek interneta spremljali tudi tisti, ki so se nahajali zunaj frekvenčnega območja (<http://www.cona.si/radio/>).

Avtonomna radijska postaja si je zadal več nalog. Kot osveščevalni medij za samopomoč se približuje izročilu ilegalnih legend. Izhaja iz načela "naredi sam" in oddaja "od doma", vendar odstopa od prekucniških sorodnikov z neoporečnim odnosom do države in njene zakonodaje. A na dan državnosti si je vendarle privoščila tudi poetičen državljanski komentar in 14 ur v živo oddajala tišino!

Ob festivalu Seviqve Brežice tudi forum REMA

Z otvoritvenim koncertom francoske skupine Le Concert de l'Hostel Dieu v Viški dvorani Posavskega muzeja Brežice se bo v petek, 4. julija, ob 20.30 začel letošnji festival Seviq Brežice, ki bo na najbolj znanih slovenskih zgodovinskih lokacijah trajal vse do 23. avgusta.

V dneh od 4. do 7. julija bo v Termah Čatež zasedal še forum mednarodnega združenja REMA (Reseau europeen de musique ancienne), ki vključuje več kot 50 najuglednejših festivalov stare glasbe po svetu. Na forumu bodo med drugim razpravljali tudi o medkulturnem dialogu, uro pred otvoritvenim koncertom pa bo blizu 20 predstavnikov umetniških festivalov o tem podpisalo deklaracijo.

Ob letošnjem festivalu Seviq Brežice bo forum REMA lep prispevek k uveljavitvi našega festivala, hkrati pa bo nova priložnost za uveljavitev Slovenije na mednarodnem področju. Ne gre spregledati, tako pravi za STA direktor in umetniški vodja festivala Seviq Klemen Ramovš, da članstvo v združenju strmo narašča in se krepi. Članstvo festivala Seviq Brežice je, tako Ramovš, naš prispevek k novim povezavam med evropskimi kulturnimi producenti, v okviru REMA pa so razvili tudi nove modele sponzorskega vlaganja.

Festival Seviq (Semper Viva Quam Creata - Vedno živa kakor ustvarjena) Brežice seveda prispeva tudi k odkrivanju naših zgodovinskih objektov in uveljavlja Slovenijo na svetovnem kulturnem in turističnem zemljevidu. Zato bodo ob tokratnem srečanju v Termah Čatež udeleženci foruma REMA obiskali tudi Galerijo Božidar Jakac v Kostanjevici na Krki, občini Šentrupert in Velike Lašče ter ob tem še rojstni kraj Primoža Trubarja.

Sicer pa bo v znamenju dveh velikih Slovencev - Primoža Trubarja in Iacobusa Gallusa - tudi letošnji festival stare glasbe. Poleg Gallusovih skladb in glasbe iz Trubarjevega časa bo na sporedu 50 koncertov festival Seviq Brežice zajel staro glasbo iz daljšega obdobja. V 12-ih letih je brežiški festival namreč postal sinonim za staro glasbo in ena najpomembnejših kulturnih prireditev v Sloveniji, z nastopom najuglednejših tujih umetnikov pa se je tudi mednarodno potrdil.

Seviq Brežice sicer letos sestavljajo trije festivali v Sloveniji: Festival Brežice, Klasikaa Dolenjska in Klasikaa Slovenija, vključuje pa še koncerte v Italiji in na Hrvaškem. V 14 slovenskih občinah bodo nastopili umetniki iz Francije, Belgije, Hrvaške, Italije, Nizozemske, Poljske, Rusije, Španije, Švice, Švedske in Slovenije ter sloviti mladi Ensemble Ars Longa s Kube. Tokrat bo častni pokrovitelj festivala Seviq Brežice znova gospodarski minister Andrej Vizjak, Francija, od julija letos predsedujoča EU, pa država partnerica. Klemen Ramovš zagotavlja, da bo festival tudi v prihodnje ohranjal mednarodni program vrhunske umetniške kakovosti. (sta)

Evropa med II. svetovno vojno

Ob nakupu
Večera film za samo
4,49 €

V SREDO, 2. 7.: HITLERJEVA MLADINA

Čeprav je bil Hitlerjugend z več kot osmimi milijoni članov največja nemška mladinska organizacija v zgodovini, na mnoga vprašanja o njenem razvoju, vodstveni strukturi in notranjepolitični usmeritvi še vedno nimamo odgovorov. Pričujoči, večinoma še neobjavljeni posnetki spremljajo njen razvoj od prvih začetkov, skozi leta vojne pa do zadnjih bojev.

V ZBIRKI DOKUMENTARCEV IZIDEJO:

- Hitlerjeva mladina (2. 7.)
- General Rommel (9. 7.)
- Vojna tretjega rajha (16. 7.)
- Hitlerjevo skrivno orožje (23. 7.)
- Zgodovina nemških podmornic (30. 7.)
- Zgodovina nemških oklepnikov (6. 7.)
- Operacija barbarossa (13. 8.)
- Vojna v zraku (20. 8.)

Naročniki lahko navedene filme naročite ob delovnih dneh po telefonu 02 23 53 326, 02 23 53 322 ali 02 23 53 500, e-pošti knjiga@vecer.com ali na spletnem naslovu trgovina.vecer.com

VEČER